

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Право соціального забезпечення»

Рівень вищої освіти	Бакалавр
Освітня програма	Право
Заняття:	II семестр 2026-2027 н.р.
Лекції	2 година на тиждень згідно розкладу
Семінарські	1 година на тиждень згідно розкладу
Кількість кредитів	4
Мова викладання	Українська

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові	Виприцький Андрій Олексійович
Наукова ступінь	Кандидат юридичних наук
Наукове звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри цивільного, господарського та екологічного права НТУ «Дніпровська політехніка»
Контакти	
E-mail	dotsent.dp.vyprytskyi.a.o@gmail.com
Профайл	http://cgp.nmu.org.ua/ua/
Персональна сторінка	https://scholar.google.com.ua/=4fkqchwAAAAJ&hl=ru
Консультації	ауд.10/314, 2 години на тиждень (згідно графіку індивідуальних консультацій, що розміщений на інформаційному стенді кафедри)
Місце	Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», кафедра філософії і педагогіки, 49005 м. Дніпро, пр. Дмитра Яворницького, 19; 10 корпус, 3 поверх, ауд. 314
Онлайн-консультації	електронна пошта (щоденно, окрім вихідних і святкових днів) dotsent.dp.vyprytskyi.a.o@gmail.com

1. Анотація до курсу

Вивчення курсу «Право соціального забезпечення» дозволяє визначити актуальні проблеми теоретичного та прикладного характеру сучасного права соціального забезпечення, виявити недосконалість правового регулювання правовідносин у сфері соціального забезпечення населення та діяльності органів державної влади, дослідити основні прийоми і способи вирішення правозастосовних проблем у досліджуваній сфері відносин, виробити навички щодо правового аналізу та наукового обґрунтування напрямів удосконалення діючого соціального законодавства.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення» є підготовка професіоналів, які мають високу правосвідомість та правову культуру, володіють необхідними в їхній наступній діяльності знаннями і практичними навичками для вирішення конкретних питань з права соціального забезпечення; здібних самостійно і грамотна орієнтуватися у сучасних соціально-забезпечувальних правовідносинах, примати виважені та обґрунтовані рішення в рамках своєї професійної компетенції .

Студенти повинні оволодіти практичними навичками роботи з відповідними законами, підзаконними нормативними актами, використанням спеціальної юридичної термінології з навчальної дисципліни право соціального забезпечення.

Завдання курсу:

- 1) розуміти зміст та особливості сучасних проблем правового регулювання соціального забезпечення населення та діяльності органів державної влади;
- 2) оволодіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку;
- 3) засвоїти основні правові механізми вирішення проблем права соціального забезпечення теоретичного та прикладного характеру.

3. Результати навчання

Аналізувати правові явища з використанням понять та інших правових засобів за допомогою право соціального забезпечення
Здійснювати порівняльний аналіз права соціального забезпечення (окремих його інститутів) і сучасного трудового права
Користуватися правовою термінологією; застосовувати норм інститутів права соціального забезпечення в процесі роботи за юридичною спеціальністю на сучасному етапі розвитку суспільства тощо
Застосовувати на практиці, узагальнювати і аналізувати нормативно-правовий матеріал
Правильно користуватися правовою термінологією

Орієнтуватися в змінах та доповненнях до законодавства права соціального забезпечення України, яке знаходиться у стадії реформування
Приймати виважені рішення у відповідності до норм права соціального забезпечення

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ
1. ПРЕДМЕТ, МЕТОД, ПРИНЦИПИ ТА СИСТЕМА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
2. ПРАВОВІДНОСИНИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
3. СОЦІАЛЬНІ РИЗИКИ
4. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
5. СИСТЕМА СТРАХОВОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
6. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ПЕНСІЙ
7. СИСТЕМА СТРАХОВИХ ДОПОМОГ В УКРАЇНІ
8. ДЕРЖАВНІ СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ

Семінарські заняття відповідно до тем прочитаних лекцій
ПРЕДМЕТ, МЕТОД, ПРИНЦИПИ ТА СИСТЕМА ПРАВА СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СОЦІАЛЬНІ РИЗИКИ
ПРАВОВІДНОСИНИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ФОРМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СИСТЕМА СТРАХОВОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ПЕНСІЙ
СИСТЕМА СТРАХОВИХ ДОПОМОГ В УКРАЇНІ
ДЕРЖАВНІ СОЦІАЛЬНІ ДОПОМОГИ

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Спеціально обладнана проектором аудиторія для проведення лекційних та семінарських занять.

Для навчання необхідно мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс 365.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	Незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	Засоби діагностики	Процедури	засоби діагностики	процедури
Лекції	Контрольні завдання за кожною темою	Виконання завдань під час лекцій	диф.залік	визначення середньозваженого результату поточних контролів; надання відповідей під час заліку
Семінари	Контрольні завдання за кожною темою	Виконання завдань під час семінарських занять		
	або індивідуальні завдання	Виконання завдань під час самостійної роботи		

6.3. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за оцінки за роботу на семінарських заняттях (оцінюється 5 занять, участь у занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 10 балів). Отримані бали на семінарських заняттях та бали за самостійну роботу (максимально 20 балів) додаються до оцінки з підсумкової (тестової) роботи в кінці семестру (30 балів) та є підсумковою оцінкою за вивчення навчальною дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо	
------------------------------------	--

<p>здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)</p>	<p>Диференційований залік відбувається у письмовій формі, складається з 20 тестових запитань. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 5 балів. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100</p>
---	---

6.4. Критерії оцінювання за роботу на семінарських заняттях:

5 семінарських занять оцінюються максимально у 10 балів кожне, причому:

10 балів – відповідність еталону, наведення прикладів з додаткової літератури;

8 бали – відповідність еталону, правильна мова викладення матеріалу;

6 бали – відповідність еталону, помилки в граматиці та/або орфографії;

4 бали – зміст відповіді має стосунок до предмету запитання, проте не відповідає еталону, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

2 бали – наявність текстової відповіді, яка не відповідає еталону, та/або не має стосунку до предмету запитання, містить суттєві граматичні та орфографічні помилки, які ускладнюють розуміння тексту або викривляють зміст повідомлення;

0 балів – відсутність відповіді.

6.5 Критерії

Реальні результати навчання здобувача вищої освіти ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача для демонстрації досягнення результатів навчання.

Опрацювання курсу навчальної дисципліни «*Право соціального забезпечення*» передбачає аудиторну (лекції та практичні заняття) та самостійну роботу здобувачів вищої освіти. Вивчення дисципліни включає в собі й дистанційну організацію навчання, зокрема, за допомогою дистанційної платформи MOODLE та/або Microsoft Teams.

Поточний контроль з дисципліни проводиться для всіх видів навчальних занять протягом семестру з метою діагностування рівня знань, умінь та навичок. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) здійснюється за кожною темою дисципліни. За змістом він включає два аспекти: якість засвоєння матеріалу, який охоплюється темами навчальної дисципліни, та сумлінність здобувачів у практичній та самостійній роботі.

Оцінювання з курсу навчальної дисципліни «*Право соціального забезпечення*» здійснюється з урахуванням розподілу отриманих балів за відповідний вид навчальної діяльності здобувача:

- ✓ поточне тестування та опитування;
- ✓ виконання практичних завдань;

- ✓ виконання завдань для самостійного опрацювання;
- ✓ систематичність та активність роботи на практичних заняттях.

Тестування – це метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни.

Тестування з навчальної дисципліни «*Право соціального забезпечення*» здійснюється за кожною темою відповідно до її змісту з використанням Microsoft Teams. Оцінювання відповідей здійснюється автоматично.

З метою закріплення теоретичного матеріалу програмою дисципліни передбачено проведення практичних занять. Практичні заняття з курсу «*Право соціального забезпечення*» передбачають розгляд здобувачами теоретичних положень, засвоєних на лекціях та в процесі самостійної роботи, обговорення реферативних повідомлень, виконання практичних завдань. Опрацювання вказаних завдань є обов'язковим для здобувачів, оскільки отримані бали за них враховуються при визначенні загального балу підсумкового контролю (екзамену).

Практичні завдання з навчальної дисципліни представлені у вигляді окремих завдань, які мають достатній ступінь складності, носять творчий діяльнісний характер і дають змогу виявити вміння здобувачів самостійно і творчо мислити, а також застосувати набуті знання з дисципліни «*Право соціального забезпечення*» на практиці.

Практичні завдання у вигляді окремого завдання оформлюються окремим документом та надсилаються викладачу на перевірку. Певні завдання можуть виконуватися з використанням відповідних електронних ресурсів та додаткових матеріалів. Оцінювання таких завдань здійснюється викладачем.

Самостійна робота здобувача (СРС) є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота включає:

- ◆ попереднє опрацювання інформаційного забезпечення за всіма видами навчальних занять;
- ◆ розв'язання завдань самоконтролю опанування дисциплінарними результатами навчання відповідно до робочої програми дисципліни.

Метою СРС є засвоєння навчальної дисципліни в повному обсязі і послідовне формування у здобувачів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця. У ході самостійної роботи здобувач має перетворитися на активного учасника освітнього процесу, навчитися свідомо ставитися до опанування теоретичних і практичних знань, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі.

Самостійною роботою здобувача в рамках вивчення навчальної дисципліни «*Право соціального забезпечення*» є виконання у вигляді окремого завдання певних практичних завдань за окремими темами. Опрацювання вказаних завдань є обов'язковим для здобувачів, оскільки отримані бали за них враховуються при визначенні загального балу підсумкового контролю (заліку).

Вимоги щодо виконання таких завдань ідентичні вимогам щодо виконання практичних завдань аналогічної форми.

Аудиторна робота здобувача на заняттях оцінюється безпосередньо викладачем при проведенні заняття. Участь в аудиторних заняттях передбачає активне включення здобувача в дискусії із викладачем та іншими здобувачами групи, ставлення питань, поширення власних думок, вражень та досвіду. Також оцінюється системність та активна участь у груповій діяльності.

Оцінювання знань здобувачів з навчальної дисципліни «*Право соціального забезпечення*» здійснюється шляхом виставлення балів за кожний вид навчальної діяльності за 100-бальною шкалою. У таблиці наведено розподіл максимальної кількості балів за певний вид навчальної роботи здобувача за темами навчальної дисципліни.

Таблиця – Розподіл балів за видами навчальної роботи здобувача

Теми	Практичні завдання	Самостійна робота	Тестування	Всього	Аудиторна робота на заняттях (визначає викладач)
1.	–	–	6	6	14
2.	1	2	8	11	
3.	1	2	12	15	
4.	2	2	9	13	
5.	1	2	9	12	
6.	1	2	12	15	
7.	2	2	10	14	
Разом	8	12	66	86	100

Викладач, враховуючи досягнення здобувача з дисципліни, його системну та активну участь і роботу може додати **0-14 балів**.

Загальна оцінка з навчальної дисципліни «*Право соціального забезпечення*» визначається за накопичувальною системою, тобто сума всіх балів, отриманих за виконання певного виду робіт здобувача. Максимальна кількість балів з курсу навчальної дисципліни складає **100 балів**.

Підсумковий контроль – комплексне оцінювання рівня сформованості дисциплінарних компетентностей. Метою підсумкового контролю є комплексне оцінювання рівня сформованості результатів навчання з дисципліни за чверть, семестр або навчальний рік.

Для навчальної дисципліни «*Право соціального забезпечення*» передбачений підсумковий контроль у формі залік.

Оцінювання іспиту з дисципліни здійснюються на підставі результатів поточного контролю за умови отримання здобувачем **не менше 60 балів**. Відповідно оцінювання виконується без участі здобувача шляхом визначення загальної кількості балів.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен здобувач має право скласти залік.

Іспит відбувається у письмовій формі або з використанням можливостей дистанційної платформи MOODLE та/або Microsoft Teams, складається з проходження здобувачем підсумкового тестування.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність студентів є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі).

У разі порушення студентом академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика.

Студенти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком студента є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком студента є робота з дистанційним курсом «Право соціального забезпечення» (www.do.nmu.org.ua)

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для студентів денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності студент має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо студент захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи. Студентам, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших студентів, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби). Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність або в період епідемії) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за графіком, погодженням з викладачем.

7.5. Бонуси. Студенти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.6. Участь в анкетуванні. Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії студентам буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Право соціального забезпечення».

8. Ресурси і література:

Довідник користувача ЄКТС [Електронний ресурс]. URL: http://mdu.in.ua/Ucheb/dovidnik_koristuvacha_ekts.pdf (дата звернення: 04.11.2017).

1. Мокрицька Н.П. Право соціального забезпечення: навчальний посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2024. 536 с.
2. Андрейчук, С. К., Морушко, О. О., Гасяк М. С. Стан пенсійного забезпечення військовослужбовців і членів їхніх сімей. Науковий вісник НЛТУ України. 2021. т. 31, № 2. С. 75-80.
3. Право соціального забезпечення : навчальний посібник / Г. І. Чанишева, І. В. Лагутіна, К. В. Бориченко, В. С. Тарасенко, Є. В. Краснов, О. С. Щукін, А. О. Гудзь, О. В. Корнілова; за заг. ред. Г. І. Чанишевої. Одеса, 2022. 266 с.
4. Боднарук М. І., Орловський О. Я., Бурка А. В. Право соціального захисту : навч.-метод. посібник. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 184с.
5. Шалієвська Л. І. Пенсійне забезпечення в системі економічної безпеки держави: монографія. Львів: «Растр-7», 2024. 196 с.
6. Чічкань М.В. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування як основа сучасної системи соціального захисту в Україні. Право і суспільство. № 1. 2021. С. 106-110.
7. Денєга О.П. Методи правового регулювання діяльності держави як суб'єкта права соціального забезпечення. Науковий вісник публічного та приватного права. 2021. № 4. С. 50-57. URL: <http://www.nvppp.in.ua/vip/2021/4/4-2021.pdf#page=50>
8. Андрейчук С. К., Морушко О. О., Гасяк М. С. Стан пенсійного забезпечення військовослужбовців і членів їхніх сімей. Науковий вісник НЛТУ України. 2021. т. 31, № 2. С. 75-80. URL: https://nv.nltu.edu.ua/Archive/2021/31_2/14.pdf
9. Конституція України від 28.06.1996 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
10. Про державну допомогу сім'ям з дітьми. Закон України від 21.11.1992 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text>
11. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю. Закон України від 16.11.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text>

12. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям. Закон України від 01.06.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text>
13. Положення про порядок призначення житлових субсидій – Затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 р. № 848. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-95-%D0%BF#Text>
14. Про прожитковий мінімум. Закон України від 15.07.1999 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14#Text>
15. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України від 14 січня 1998 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>
16. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України від 14 січня 1998 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
17. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування. Закон України від 09.07.2003 року. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>